

خیابان های رم ایتالیا شاهد تجمعات پرشور به نفع فلسطین شد

هم‌زمان نظرسنجی‌ها از افول شدید موقعیت صهیونیست‌ها در افکار عمومی کشورهای دنیا حکایت دارد

Viva Palestina

جهان از اسرائیل متنفرتر شده است، این را اطلاعات نظرسنجی که اندیشکده تحقیقاتی پیو منتشر کرده، تأیید می‌کند. با گذشت یک سال و نیم از عملیات ۷اکتبر، هنوز تجمعات علیه اسرائیل ادامه دارد و در آخرین مورد، ایتالیایی‌ها در واکنش به جنایات اسرائیل، تجمعاتی برگزار کردند. آماری که مؤسسه تحقیقاتی پیو در مورد نگاه افکار عمومی جهان به اسرائیل منتشر کرده، نشان می‌دهد در میان ۲۴ کشوری که در جامعه آماری این نظر سنجی بودند، نگاه‌های منفی در مورد اسرائیل افزایش چشمگیری داشته است. واقعیت آن است که نگاه افکار عمومی جهان در مورد رژیم صهیونیستی دیگر به قبل از ۷اکتبر ۲۰۲۳ برنخواهد گشت. آخرین افکارسنجی که این مؤسسه در مارس ۲۰۲۲ برگزار کرده، در مقایسه با نتایج این افکار سنجی در مارس ۲۰۲۵، افزایش ۱۱ درصدی را نشان می‌دهد. نکته قابل توجه آن است که ۵۸درصد از اسرائیلی‌ها نیز قبول دارند که رژیم صهیونیستی در جهان خیلی با اصلاً مورداحترام نیست. این درحالی است که اسرائیل سالانه هزینه‌های زیادی برای جلب حمایت مردم جهان و برانگیختن عواطف و احساسات آنها می‌کند که به آن دیپلماسی عمومی یا «هاسابارا» می‌گوید. افزایش این نگاه‌های منفی باعث شده در سال جدید، بودجه اختصاص‌یافته برای دیپلماسی عمومی رژیم صهیونیستی افزایشی ۲۰ درصدی داشته‌باشدو صهیونیست‌ها برای جبران این نگاه‌های منفی، ۱۵۰ میلیون دلار بودجه در نظر بگیرند.

■ ■ ■

هزینهٔ ۱۵۰ میلیون دلاری برای جلب‌نظر افکار عمومی جهان

ژانویه ۲۰۲۲ بود که منابع اسرائیلی اعلام کردند، اسرائیل قرار است نزدیک به ۳۰ میلیون دلار برای تأمین مالی مخفیانه تبلیغات برای رژیم صهیونیستی در آمریکا وسایر کشورهای غربی هزینه‌کنند. این پروژه که پیش از این با نام «زنجیر سلیمان» فعالیت خود را شروع کرده بود، وظیفه‌اش این بود که به افکار عمومی جهانی در مورد اسرائیل، جهت دهد. زنجیر سلیمان به‌صورت مخفیانه به مبارزه علیه آنچه آن را «مشروعیت‌زدایی» از دولت از «طریق فعالیت‌های آگاهی‌بخش جمعی» می‌داند، می‌پرداخته که این پروژه در سال ۲۰۲۱ تعطیل می‌شودو مجدد در سال ۲۰۲۲ احیا می‌شود. بر مبنای گزارشی که آژانس گرافیکی یهود منتشر کرده این میزان در سال جدید، افزایشی ۲۰ برابری داشته و به ۱۵۰ میلیون دلار نیز خواهد رسید. اسرائیل در سال‌های گذشته، اهمیت ویژه‌ای برای جلب نظر افکار عمومی جهان به‌ویژه غرب، قائل بوده است، واقعیت آن است که رژیم صهیونیستی برای اثبات موجودیت خود به همراهی مردمی که دولت‌های آنها حایان جدی آن‌ها هستند هم نیاز دارند، البته این پروژه‌ها در سال‌های اخیر، به دلایل مختلف شکست خورده‌اند؛ اما اتفاقات ۷اکتبر و جنایت‌هایی که رژیم صهیونیستی بعد از آن علیه ساکنان غزه انجام‌داد، ضربه‌ای جبران‌نشدنی به نگاه ساکنان کشورهای غربی، در مورد فلسطین وارد کرد، برگزاری تجمع‌ها علیه جنایات‌های رژیم مخصوصاً در دانشگاه‌ها، نمونه روشنی از تغییر نگاه افکار عمومی جهان به جنایات اسرائیل است، آمارها و نظر سنجی‌ها نیز این را اثبات می‌کند که نگاه‌افکار عمومی جهان نسبت به اسرائیل منفی‌تر از گذشته‌شده‌است.

۶۲ درصد مردم جهان از اسرائیل متنفرند

اندیشکده آمریکایی پیو در بررسی که در بهار ۲۰۲۵ منتشر کرده، از میان ۲۴ کشوری که موردبررسی قرار داده به این نتیجه رسیده که در میان ۲۰ کشور، حدودنیمی یا بیشتر از مردم این کشورها نگاه نامطلوبی به اسرائیل دارند. آخرین بار همین سسؤال در سال ۲۰۱۳ از ۱۰ کشور پرسیده شده بود که در مقایسه با مارس ۲۰۲۵ این عدد افزایش چشمگیری پیدا کرده است، برای مثال در سال ۲۰۱۳، ۲۴ درصد از انگلیسی‌ها نگاه منفی به اسرائیل داشتند در حالی که این میزان در ۲۰۲۵ به ۶۱ درصدرسیده است. در میان این کشورهابالاترین نگاه نامطلوب به اسرائیل، را کشور ترکیه به خود اختصاص داده است و ۹۳ درصد از مردم ترکیه، نگاه نامطلوبی در مورد اسرائیل دارند و پس از آن اندونزی با ۸۰ درصد بیشترین نگاه منفی را به اسرائیل دارند. در این افکار سنجی، ۵۳ درصد از آمریکایی‌ها و ۶۰ درصد کانادایی‌ها در مورد اسرائیل، نگاه منفی دارند. ۷۲ درصد از آلمانی‌ها، ۶۳ درصد از فرانسوی‌ها، ۶۶ درصد از ایتالیایی‌ها، ۷۲ درصد از یونانی‌ها، نگاه منفی به اسرائیل دارند. این عدد در میان ژاپنی‌ها۹

درصد و در میان مردم کره جنوبی ۶۰ درصد است. واقعیت آن است که علاوه بر کشورهای غربی، این میزان در میان کشورهای آسیای جنوب شرقی که واکنش و بروز رسانه‌ای قابل توجهی در مورد اسرائیل نداشتند هم به چشم می‌خورد. در مجموع از میان ۲۴ کشوری که این نظرسنجی در میان آنها انجام شده است، ۶۲ درصد نگاه منفی به اسرائیل دارند و ۲۹ درصد نگاه مثبت به اسرائیل دارند.

جوان‌ها بیش از میانسالان به اسرائیل نگاه منفی دارند

نکته‌ای که این اندیشکده آمریکایی هم به آن اشاره می‌کند این است که جوان‌ترها نگاه منفی‌تری به اسرائیل دارند و این میزان در میان کشورهای پر در آمدتر مثل استرالیا، کانادا، فرانسه، لهستان و کره جنوبی و آمریکا بیشتر است که این شکاف در ایالات متحده بیش از سایر کشورهاست. پیش از این اشاره کرده بودیم که نسل ضد در غرب در مقایسه با نسل‌های قدیم‌تر در کشورهای غربی، دیدگاه‌های منفی‌تری نسبت به اسرائیل دارند که نمونه‌های آن در اعتراضات دانشجویان در دانشگاه‌ها خود را نشان داده است. این آمار در مورد میزان اعتمادشان به نتانیاهو متفاوت است و اینجا هم جوان‌ترها نسبت به افراد مسن‌تر، نگاه منفی‌تری در مورد نتانیاهو دارند. برای مثال در کشوری مثل مجارستان، بزرگسالان ۵۰ سال به بالا، دوبرابر افراد ۱۸ تا ۳۴ ساله به نتانیاهو اعتماد دارند و این میزان ۴۰ درصد در برابر ۲۰ درصد است.

اسرائیلی‌ها هم قبول دارند رژیم صهیونیستی در جهان مورد احترام نیست

۵۸ درصد از اسرائیلی‌ها معتقدند رژیم صهیونیستی اصلاً مورد احترام نیست و متقابلاً ۳۹درصد معتقدند این رژیم تا «حدودی» یا «خیلی مورد احترام» است. مؤسسه پیو به این موضوع اشاره می‌کند که این نگاه از سال گذشته تاکنون تغییر چندانی نداشته است اما سهم افرادی که معتقدند رژیم صهیونیستی اصلاً مورداحترام نیست، از ۱۵ درصد به ۲۴ درصد افزایش پیدا کرده است. البته در میان گرایش‌های مختلف اسرائیلی، اسرائیلی‌های راست‌گرا (۴۹ درصد) بیش از چپ‌ها (۲۴درصد) معتقدند کشورشان در خارج از کشور، مورد احترام نیست. این افکارسنجی نشان می‌دهد بخشی از ساکنان سرزمین‌های اشغالی نیز به این گزاره‌باور دارند که مجموع اتفاقاتی که در نزدیک به ۱۰ سال و نیم گذشته اتفاق افتاده و جنایاتی که اسرائیلی‌ها در نوار غزه و جنوب لبنان انجام داده، محبوبیت آنها را تا حد زیادی کاهش داده است. اهمیت این موضوع زمانی بیشتر می‌شود که به این گزاره‌توجه کنیم که رژیم صهیونیستی علاوه بر آنکه در میان کشورهای منطقه هنوز به رسمیت شناخته نشده است، در سال‌های گذشته تجمعات و اعتراضاتی در واکنش به جنایات آنها انجام می‌شد که بخشی از آنها از جانب گروه‌های چپ و برخی نیز از جانب فلسطینی‌های ساکن در این کشورها، برگزار شده بودند، اما هیچ‌زمان جمعیت و استقبال مردم این کشورها تا این اندازه قابل توجه نبود و این امر نشان می‌دهد این موضوعی نیست که تنها از جانب گروه‌های مشخص هدایت شده باشد، حتی اگر امروز تمام درگیری‌ها در غزه به پایان برسد و هیچ نزاعی ادامه نداشته باشد، اسرائیل باید هزینه‌های کلانی برای جبران نگاه‌های منفی افکار عمومی در جهان، بدهد.

حرکت‌های مردمسی مواضع دولت‌های حامی اسرائیل را تغییر می‌دهد؟

در میان کشورهایی که دیدگاه‌های منفی در مورد اسرائیل دارند، دولت‌های زیادی وجود دارد که ارتباط خوبی با رژیم صهیونیستی دارند که آمریکا از جمله مهم‌ترین آنهاست و ترکیه هم از جمله این کشورهاست که بیشترین نگاه منفی به اسرائیل را دارند؛ اما در میان کشورهای منطقه بیشترین روابط تجاری را با اسرائیل دارند. سؤالی که در این میان موردتوجه قرار می‌گیرد این است که میزان اعتراضات اگرچه قابل توجه و افزایشی است، اما نکته اساسی این است که نگاه و برداشت افکار عمومی این کشورها تا چه میزان می‌تواند در میدان سیاست و مواضع اعمالی در مقابل این کشورها تأثیرگذار باشد. اگرچه در جریان عملیات ۷اکتبر نمونه‌های روشنی از حرکت‌های مردمی برای تحریم محصولات که توسط سهام‌داران صهیونیستی تولید می‌شودشروع شد و همچنان نیز ادامه دارد، اما این سوال نیز همچنان در صدر توجه قرار دارد که آیا ادامه این اعتراضات و واکنش‌ها می‌تواند، دولت‌ها را به سمت کنترل یا محدودکردن یا حتی تغییر روابطسوق‌دهد؟

غیبت رفع تحریم‌ها در مذاکرات، گفت‌وگوهای ایران و آمریکا را در بن‌بست ابهام نگه داشته است

مذاکره بدون کلید

غیبت موضوع رفع تحریم‌ها در مذاکرات ایران و آمریکا بیش از اندازه طولانی و بحث‌برانگیز شده است. تا جایی که روز شنبه محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی، در گفت‌وگویی با اشاره به پیشنهاد اخیر دونالد ترامپ صراحتاً اعلام کرد «طرح پیشنهادی آمریکا حتی اشاره‌ای به رفع تحریم‌ها نکرده است.» این غیبت معنادار، نه‌تنها مذاکرات را از هدف اصلی خود دور کرده، بلکه اعتماد عمومی به فرایند دیپلماتیک را به شدت تضعیف کرده است.

مذاکرات ایران و آمریکا ششش روز پس از اظهارات عباس عراقچی، وزیر امور خارجه مبنی بر آمادگی ایران برای گفت‌وگو در آرای رفع تحریم‌ها آغاز شد. در فاصله ۲۳ فروردین تا ۲ خرداد، پنج دور مذاکره غیرمستقیم برگزار شد، اما آنچه بیش از همه توجه افکار عمومی ایران را به خود جلب کرد، فقدان هرگونه پیشرفت ملموس در رفع تحریم‌های ظالمانه‌ای است که ایالات متحده طی دهه‌ها علیه ایران اعمال کرده است. با این حال، دو ماه پس از اعلام پیش‌شرط صریح عراقچی، نه‌تنها خبری از رفع تحریم‌ها نیست، بلکه به تعداد آن‌ها افزوده شده و احتمالاً باز هم می‌شود. این وضعیت، ماهیت مذاکرات را زیر سؤال برده و ابهامات را تعمیق کرده است.

از تحریم‌ها چه خبر؟

جامعه ایران که سال‌هاست با انواع و اقسام تحریم‌ها دست‌وپنجه نرم می‌کند، با شروع هر دور مذاکره، آمیدی هرچند شکننده به گشایش اقتصادی پیدا می‌کند. اظهارات مقامات ایرانی از جمله عراقچی و دیگر مسئولان نظام، بارها بر این مطالبه روشن تأکید کرده‌اند که این تحریم‌ها باید رفع شوند. این

اعلام کرد که بیش از ۷۰۰ فرد، نهاد، کشتی و هواپیما را در یک روز تحریم کرده است که بزرگ‌ترین اقدام تحریمی علیه ایران بود. از آن زمان تاکنون، تحریم‌های جدید از جمله تحریم‌های روز شنبه علیه ۱۰ فرد و ۲۷ نهاد به این فهرست افزوده شده است. غیبت موضوع رفع تحریم‌ها در پیشنهاد‌های آمریکانشان‌دهنده آن است که این کشور همچنان دشن نمی‌خواهد امتیازی به ایران دهد و به تحریم‌ها به عنوان ابزاری برای فشار حداکثری نگاه می‌کند، نه مانعی که باید برای پیشبرد دیپلماسی برداشته شود.

مذاکره فقط برای اعتمادسازی؟

چرا موضوع رفع تحریم‌ها در مذاکرات به حاشیه‌راندۀ شده است؟ ترامپ مکانیسم فشار حداکثری را حتی در مذاکرات ادامه داده است. حفظ تحریم‌ها به او امکان می‌دهد تا اهرم فشاری برای محدود کردن نفوذ منطقه‌ای ایران و تضعیف اقتصاد آن داشته باشد. فشارهای خارجی، به‌ویژه از سوی اسرائیل لابی‌های کنگره نیز در این تصمیم‌گیری نقشش دارند. آنها رفع تحریم‌ها را به معنای تقویت ایران در معادلات منطقه‌ای می‌بینند و به همین دلیل با هرگونه گشایش اقتصادی برای ایران مخالفت می‌کنند. علاوه بر این، محدودیت‌های داخلی آمریکا از جمله ساختار قانونی پیچیده و مقاومت کنگره ممکن است مانع از آن می‌شود که دولت ترامپ تضمین‌های قابل اتکالی برای رفع تحریم‌ها ارائه دهد. نتیجه این است که مذاکرات به جای تمرکز بر رفع تحریم‌ها به مباحث فنی برنامه هسته‌ای ایران محدود شده و از هدف اصلی خود فاصله گرفته است.

غیبت موضوع رفع تحریم‌ها در مذاکرات پیامدهای گسترده‌ای داشته است. اول، اعتماد ایران به فرایند مذاکره به‌شدت کاهش یافته است. وقتی پیشنهاد‌های آمریکا فاقد امتیازات ملموس است، ایران انگیزه کمتری برای پذیرش محدودیت‌های جدید بر برنامه هسته‌ای خود احساس می‌کند. دوم، این وضعیت بر افکار عمومی در ایران تأثیر منفی گذاشته و ناامیدی از

مذاکرات را تشدید کرده است. مردم ایران که سال‌ها فشار تحریم‌ها را تحمل کرده‌اند، انتظار دارند مذاکرات به بهبود معیشت منجر شود، نه اینکه صرفاً در پنج دور مذاکراتی بر پاشنه اعتمادسازی بچرخد که تأثیری در زندگی روزمره آن‌ها ندارد.

در تقاطع استراتژیک

در کنار نقد رویکرد آمریکا باید پرسید آیا ایران خود در پیشبرد مذاکرات به اندازه کافی بر مطالبات ملی پافشاری کرده است؟ قانون اقدام راهبردی مجلس در سال ۲۰۲۰ که رفع همه تحریم‌ها را پیش‌شرط هر توافق قرار داد، موضع ایران را تقویت کرد. تمرکز ایران بر حفظ استقلال برنامه هسته‌ای و اعتمادسازی، اگرچه سازنده است اما اصرار بیش از حد بر آن هم موضوع رفع تحریم‌ها را به حاشیه برده و هم در شرایط ناپایدار کنونی سیاست داخلی آمریکا، ایران را از موضع قدرت دور کرده است.

برای گذر از مسیر یک‌طرفه کنونی، همان‌طور که مقامات و کارشناسان تأکید می‌کنند مذاکرات باید بر اصل «اقدام در برابر اقدام» استوار شود. آمریکا باید تعهدات مشخصی برای رفع تحریم‌ها، به‌ویژه در بخش‌های اقتصادی کلیدی ارائه دهد و این تعهدات با مکانیسم‌های راستی‌آزمایی همراه باشد. در مقابل، ایران می‌تواند گام‌هایی برای اعتمادسازی در حوزه هسته‌ای بردارد. در مکتوبات مذاکرات بیشتر درباره این صحبت شده که آمریکایی‌ها چه می‌خواهند و این روند متوازن نبوده است.

تناقضات گفتاری و رفتاری آمریکا، از اظهارات گمراه‌کننده ترامپ تا پیشنهاد‌های مبهم مذاکره‌کنندگان‌ش، مذاکرات را به بن‌بست کشانده است. ایران نیز اگرچه در دفاع از حقوق خود محق است، باید با قدرت استراتژیک، مسیر دیپلماسی را هموار کند. تا زمانی که رفع تحریم‌ها به محور اصلی مذاکرات تبدیل نشود دستیابی به توافقی پایدار که به نفع مردم ایران و صلح منطقه‌ای باشد خیالی بیش نخواهد بود.